

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-10-29

HSN 1509-1120

Handläggare:
Mats Ek

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2015-12-01, P 21

Svar på skrivelse från Dag Larsson med flera (S) gällande undernäring bland äldre patienter

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Dag Larsson med flera (S) att åtgärder vidtas gällande undernäring bland äldre patienter.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-10-29
Skrivelse av Dag Larsson (S) med flera

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

I en skrivelse daterad den 29 september 2015 till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ger Stockholms läns Äldrecentrum i uppdrag att utreda hur utbredd undernäringen är i Stockholms läns landsting samt ge förslag på åtgärder för att minska undernäringen.

En studie från år 2000 av Socialstyrelsen (SoS-rapport 2000:11) konstaterar undernäringstillstånd hos 28 procent av patienterna inom svensk hälso- och sjukvård. Andelen hos kroniskt sjuka äldre kan vara högre än så.

En gemensam tillsyn av olika äldreboenden inom Stockholms län gjordes 2004-2005 av Länsstyrelsen i Stockholm och Socialstyrelsen rörande kost och näring. Man fann ett gott medvetande om kost- och näringsfrågor, men att utvärdering och analys kunde förbättras.

I publikationen från Socialstyrelsen 2011; "Näring för god vård och omsorg" beskrivs följande. "Kunskapen om undernäring har ökat dramatiskt under de senaste decennierna. Trots det förekommer sjukdoms- och åldersrelaterad undernäring fortfarande bland sjuka och särskilt hos äldre. Undernäringstillstånden har allvarliga konsekvenser både för sjukdomsförloppen och för samhällsekonomin. I dag finns övertygande bevis för att nutritionsstöd i samband med medicinsk behandling och omsorg minskar komplikationer och dödlighet."

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd från 2014 (SOSFS 2014:10) beskrivs att vårdgivaren ska fastställa rutiner för när och hur näringstillståndet hos en patient ska utredas, förebyggas och behandlas. Mot den bakgrunden är det angeläget att i ett regionalt perspektiv belysa förekomsten av undernäring hos äldre samt efter behov få förslag på specifika åtgärder.

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, som bildades 1986 av ägarna Stockholms stad och Stockholms läns landsting, torde ha goda möjligheter att med god hjälp av sitt eget longitudinella projekt SNAC-K kunna utföra uppgiften. Andra regionala forsknings och utvecklingsenheter för äldre (FoU äldre) som kan bidra finns i norra länet i form av *FOU nu* och i södra länet i form av *Nestor FoU-center*. Äldrecentrum har ett samordnande uppdrag för regional FoU-verksamhet som berör äldre. Kvalitetsregistret Senior Alert kan troligen bidra till frågan med utdata.

Sammantaget finns goda skäl att utreda utbredningen av undernäring hos äldre i länet och efter bedömning av utfall få förslag på lämpliga åtgärder. Äldrecentrum har goda möjligheter att i eventuellt samarbete med FOU nu och Nestor utföra dessa uppgifter.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef

Gällande undernäring bland äldre patienter

De senaste åren har våra kostvanor och dess effekter på folkhälsan uppmärksammas allt mer. Övervikt och fetma diskuteras flitigt, men sällan uppmärksammas den svåra problematiken med undernäring. Detta trots det stora lidande det innebär för de individer och patienter som drabbas och de stora samhällskostnaderna. Undernäring medför också stora risker för vårdskador, komplikationer, längre behandlingstid och längre sjukhusvistelser.

Den 1 januari 2015 trädde Socialstyrelsens nya föreskrift om förebyggande av och behandling vid undernäring ikraft (SOSFS 2014:10). I den ställs det större krav på vårdgivarna att motverka undernäring bland patienter och brukare. Men då det saknas siffror kring hur utbrett problemet med undernäring inom hälso- och sjukvården är idag så är det svårt att utvärdera och följa upp arbetet kring dessa föreskrifter i syfte att se och mäta förändring och effekt över tid eller för att se om nya arbetssätt och metoder ger några resultat.

I en undersökning från år 2000, gjord av Socialstyrelsen, kostaterades det att 28 procent av patienterna inom hälso- och sjukvården i Sverige var undernärda och att den svenska sjukvården skulle kunna spara 0,5-1 miljard om året genom att motverka undernäring. Detta är den senaste undersökningen som har gjorts. Det finns idag inga aktuella siffror som visar på hur utbred undernäring är inom hälso- och sjukvården.

Med anledning av ovanstående skulle Socialdemokraterna vilja:

Att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ger Stockholms läns Äldrecentrum i uppdrag att utreda hur utbredd undernäringen är i Stockholms läns landsting samt ge förslag på åtgärder för att minska undernäringen.

Dag Larsson (S), m fl